

Onderwerp Beantwoording vragen ex art 41 RvO CDA en
Stadspartij over de gladde tegels in zwembad Kardinge

Steller T. van der Berg

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 60 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk 5480423

Datum 27-01-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden wij u ons antwoord aan op de door de heer Sijbolts van de Stadspartij en de heer Bolle van het CDA gestelde vragen over gladde tegels bij zwembad Kardinge. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan, eveneens als het onderzoeksrapport naar de stroefheid van de tegels in het zwembad van Kardinge.

- 1. Is het college bereid om de gemeenteraad het onderzoek naar de tegels te doen toekomen? Zo nee, waarom niet?*

Ja. Het onderzoek treft u als bijlage aan.

- 2. Het subtropische gedeelte van zwembad Kardinge heeft enkel de stroeve variant tegels rondom de baden. Wat is de reden van het gebruik van twee verschillende soorten tegels rondom het 25-meter bad?*

Op verschillende momenten zijn diverse plekken rondom de baden aangepakt, waardoor er verschillende soorten tegels liggen. Alle tegels voldoen, zowel droog als nat, in ruime mate aan de vereiste klasse B- norm van de Whvbz (Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden).

- 3. Naar aanleiding van de klachten is een gedeelte van de gladde tegels vervangen. Waarom is er voor gekozen om slechts een gedeelte te vervangen?*

Bij de grote renovatie van sportcentrum Kardinge in 2006 zijn de volledige perrons van de zwembaden in Kardinge vervangen. In 2013 en 2014 zijn delen van deze perrons opnieuw vervangen. Het betreft hier zoveel mogelijk de 'loopgebieden' op de perrons. Een volledige vervanging van alle tegels was financieel geen optie.

4. *Is het college van mening dat een abrupte overgang van stroeve naar gladde tegels een wenselijke en veilige situatie is? Zo ja, waarom?*

Dit is volgens het onderzoeksrapport niet aan de orde. De stroefheid van beide soorten tegels verschilt slechts in geringe mate.

5. *Waarom zijn de twee ongelukken en de oproep van de Gehandicaptensportclub Groningen geen aanleiding voor het college geweest om nogmaals in gesprek te gaan om de situatie te bekijken en op te lossen?*

Na het eerste ongeval hebben we direct tijdelijke maatregelen genomen in de vorm van matten en waarschuwingsborden. Ook hebben we structureel extra anti-slipbehandelingen uitgevoerd. Na het tweede ongeval hebben we nogmaals onze procedures en werkprotocollen tegen het licht gehouden. Daarnaast zijn in de zomer van 2014 extra tegels vervangen.

Bij ernstige valpartijen nemen we in het kader van nazorg altijd contact op met de onfortuinlijke bezoeker. Dat is ook in deze gevallen gebeurd.

Kardinge ontvangt jaarlijks ca. 250.000 bezoekers in haar zwembaden en voor zover bekend zijn dit de enige ongevallen de afgelopen jaren met ernstig letsel.

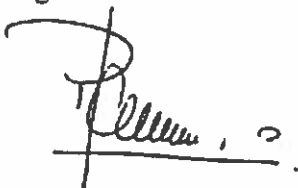
Het onderzoeksrapport geeft aan dat de stroefheid van alle tegels ruim voldoende is. Er is daarom geen aanleiding om nog meer tegels te vervangen. Wij zullen de Gehandicaptensportclub Groningen nogmaals uitnodigen voor een gesprek. Zij ontvangen van ons ook het onderzoeksrapport met de stroefheidsmetingen.

6. *In het artikel van het Dagblad van het Noorden geeft een woordvoerder van de gemeente aan dat de indruk is dat er geen problemen meer zijn, omdat er niemand tijdens een vergadering van gebruikers over gladde tegels heeft geklaagd. Is het college van mening dat het ontbreken van klachten gelijk staat aan het ontbreken van problemen?*

Nee. Wel is het zo dat het halfjaarlijkse overleg met de zwemverenigingen een goed beeld geeft over wat er bij hen leeft. Het is voor ons een belangrijk kanaal voor signalen van de gebruikers in verenigingsverband. Daarnaast controleren we zelf ook regelmatig en toetst de Provincie onze zwembaden in het kader van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Afgelopen jaar hebben we ook het Keurmerk Veilig & Schoon ontvangen.

Wij hopen u zo voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Aan het college van burgemeester en wethouders,

Groningen, 30 december 2015

Vragen ex art 42 RvO gemeenteraad inzake de gladde tegels in zwembad Kardinge

In een artikel van het Dagblad van het Noorden van 25 november 2015 wordt het probleem van gladde tegels in zwembad Kardinge uiteengezet. Zo zijn in de afgelopen twee jaar tenminste twee personen uitgediend met ernstig letsel tot gevolg. Onder hen een paralympisch zwemkampioene. Naar aanleiding van dit bericht heeft de fractie van de Stadspartij in de commissie Onderwijs en Welzijn van 2 december de vraag gesteld welke acties het college heeft ondernomen en welke acties het college nog voornemens is te nemen.

In antwoord op deze vraag heeft het college uiteengezet wat er de afgelopen jaren gedaan is in zwembad Kardinge t.a.v. de tegels:

2006: alle tegels vervangen tijdens fase 1 van de verbouwing van Kardinge

2013: €200.000,- investering stroevare tegels

2014: €40.000,- investering stroevare tegels

Het college is bekend met het probleem en erkent dat het al langere tijd speelt. Op basis van de klachten is een gedeelte van de tegels vervangen voor een stroevare variant en zijn er tijdelijke maatregelen genomen. Zo zijn er pionnen, antislipmatten en frequentere antislipschoonmaak ingesteld. Het college heeft, omdat de klachten aanhielden, ook een onderzoek ingesteld en daaruit geconcludeerd dat de tegels aan de wettelijke normen voldoen en er verder geen maatregelen nodig zijn. De conclusie van het college in de commissie Onderwijs en Welzijn was, dat er op basis van wat er de afgelopen jaren gedaan is, afdoende aandacht voor het probleem is geweest.

De Gehandicaptensportclub Groningen geeft aan dat de situatie rondom het warm water bad voor een groot gedeelte is opgelost door stroevare tegels. De vervanging heeft er echter wel voor gezorgd dat er door hoogte verschil in de tegels plassen ontstaan, waardoor er alsnog sprake is van extra gladheid. Rondom het 25-meter bad is er volgens de club sprake van een gevaarlijke situatie, omdat de stroeve tegels abrupt overgaan in gladde tegels zonder dat dit wordt aangegeven of zichtbaar is. Deze overgang van stroef naar glad doet zich overigens niet alleen bij het 25 meter bad voor, maar ook bij de douches.

Naar aanleiding hiervan hebben de fracties van het CDA en de Stadspartij de volgende vragen:

1. Is het college bereid om de gemeenteraad het onderzoek naar de tegels te doen toekomen? Zo nee, waarom niet?
2. Het subtropische gedeelte van zwembad Kardinge heeft enkel de stroeve variant tegels rondom de baden. Wat is de reden van het gebruik van twee verschillende soorten tegels rondom het 25-meter bad?

3. Naar aanleiding van de klachten is een gedeelte van de gladde tegels vervangen. Waarom is er voor gekozen om slechts een gedeelte te vervangen?
4. Is het college van mening dat een abrupte overgang van stroeve naar gladde tegels een wenselijke en veilige situatie is? Zo ja, waarom?
5. Waarom zijn de twee ongelukken en de oproep van de Gehandicaptensportclub Groningen geen aanleiding voor het college geweest om nogmaals in gesprek te gaan om de situatie te bekijken en op te lossen?
6. In het artikel van het Dagblad van het Noorden geeft een woordvoerder van de gemeente aan dat de indruk is dat er geen problemen meer zijn, omdat er niemand tijdens een vergadering van gebruikers over gladde tegels heeft geklaagd. Is het college van mening dat het ontbreken van klachten gelijk staat aan het ontbreken van problemen?

Namens de fractie van het Stadspartij,

Amrut Sijbolts

Namens de fractie van het CDA,

René Bolle

Rapport van expertise

Dossiernummer : 140433487
Kenmerk opdrachtgever : Z535225
Opdrachtgever : Achmea ACO Claims Leiden
Behandelaar : mw. S.M. Borsboom
Soort opdracht : stroefheidsmeting
Expert : Ing. J.J. Velthuijs ra
Schadedatum : 19 december 2013
Bezoekdatum : 17 april 2014

Verzekeringnemer : gemeente Groningen
Adres : Postbus 30026
Postcode / woonplaats : 9700 RM Groningen
Telefoon : 050-3679350
Contactpersoon : H. Kiewiet

Gelaedeerde :
Schade adres : zwembad Kardinge, Kardingerplein 1
Postcode / woonplaats : 9735 AA Groningen

Oeffelt, 25 april 2014

Lemkes & Velthuijs BV - Regio Zuid
Postbus 101
6590 AC GENNEP
T - 0492 57 42 25
E - velthuijs@lemkesvelthuijs.nl

ing. J.J. Velthuijs ra

Bijlage(n) geen

Inleiding

Conform uw verzoek voerden wij een stroefheidsmeting uit in het zwembad Kardinga te Groningen. Op 17 april 2014 bezochten wij de locatie samen met de heer Kiewit van de gemeente Groningen en de heer Dieterman, locatiemanager van Kardinga die ons de te meten plaats aanwees. Op basis van onze bevindingen kunnen wij u als volgt rapporten.

Algemene informatie en omschrijving voorval

De keramische tegels van het zwembad Kardinga is in het recente verleden gedeeltelijk vervangen voor zover de financiële middelen toelieten. In het Instructie- / Doelgroepenbad betrof dit slechts een deel van de daar aanwezige vloertegels. Rondom een groot deel van het bassin zijn nog de in 2006 gelegde "oude" tegels aanwezig.

[REDACTED] liep op 19 december 2013 in het Instructie- / Doelgroepenbad vanaf het bassin over de "oude" tegels in de richting van zijn slippers die enkele meters verderop stonden. Voordat hij de "nieuwe" tegels bereikte, gleed hij echter uit en liep als gevolg daarvan letsel op. Gelaedeerde stelt dat de stroefheid van de nieuwe tegels niet te vergelijken is met die van de oude. Optisch zouden beide echter niet verschillen.

De locatiemanager informeerde ons dat eigen personeel de in 2006 gelegde "oude" tegels in de periode voorafgaand aan het ongeval op de eerste maandag van de nieuwe maand reinigde. Hierbij wordt een in water opgelost antislip-product toegepast dat de oppervlakte ontvet en stroef maakt. Gaandeweg het gebruik nemen deze eigenschappen weer enigszins af. Het moment van het ongeval is daarmee qua verstreken periode na de laatste behandeling vergelijkbaar met het moment waarop de metingen werden verricht.

De onderstaande foto toont de stroefheidsmeter op de meetplaats.

stroefheidsmeter GMG 200

Beschrijving GMG 200

Het meetapparaat GMG 200 verplaatst zichzelf over het te beproeven vloermateriaal. In het toestel bevindt zich een roestvaststalen band die tot de voorgeschreven lengte moet worden uitgetrokken en in een plaat gehaakt. Vervolgens moet deze met de voet worden gefixeerd op de vloer, waarna het apparaat in beweging komt en zich naar de voelplaat verplaatst doordat de band inwendig wordt opgerold. Zodra de voelplaat is bereikt stopt de meetrun. Aan de onderzijde van het toestel bevinden zich 3 meetvoetjes die over de vloer worden gesleept. Het eigen gewicht bepaalt de aandrukkracht tijdens het verplaatsen en tegelijkertijd wordt de horizontale wrijvingskracht gemeten. Hieruit berekent de software automatisch de wrijvingscoëfficiënt (tussen 0,00 en 1,00). Hoe groter het gevonden getal, des te hoger de stroefheid. Het is mogelijk om een keuze te maken uit verschillende meetvoetjes met zoolmateriaal van leer, kunststof of rubber. Een meetcyclus bestaat uit vijf "runs" en de software bepaalt het gemiddelde van de laatste drie runs; de eerste en de tweede run worden genegeerd.

Volgens de stroefheidsrichtlijn, de NTA 7909 (NTA = Nederlandse Technische Afspraak), een uitgave van het Nederlandse Normalisatie-Instituut, moet de stroefheid van een oppervlak worden bepaald met een Floor Slide Control (FSC 2000), maar dit apparaat is niet opgenomen in de nog uit te geven Europese Norm, omdat de meetwaarden ervan niet reproduceerbaar zijn. De gemeten waarden van zowel de GMG 200 als de FSC 2000 kunnen wel gerelateerd worden aan de aanbevolen waarden van de genoemde NTA 7909.

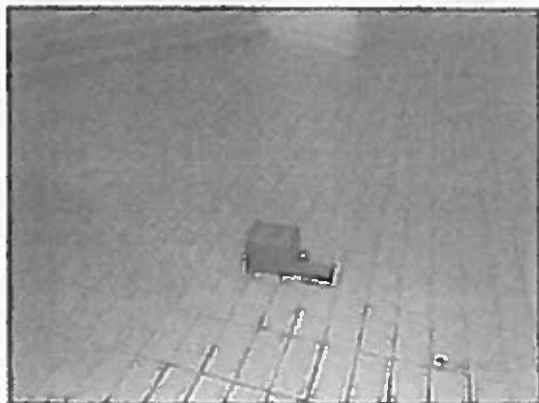
De metingen

Voor een inzicht in de stroefheidseigenschappen van de tegelvloer, hebben wij zowel een zogenoemde droge als een natte meting uitgevoerd met rubber als zoolmateriaal en het ter plaats aanwezige zwembadwater als medium. We lieten de GMG 200 in twee richtingen ("lengterichting" en "dwarsrichting" van de tegels) vijf maal via de band over de vloer bewegen. De gemiddelde waarde op de "droge" vloer was respectievelijk 0.54 (lengterichting) en 0.65 (dwarsrichting).

De volgende meet sessie vond plaats na het verspreiden van een ruime hoeveelheid zwembadwater op de tegelvloer. Wij hebben zoveel mogelijk op dezelfde plaatsen gemeten als in de eerste sessie en kwamen tot de volgende waarden: 0.56 (lengterichting) en 0.58 (dwarsrichting).

De geadviseerde minimumwrijvingsweerstand, zoals opgenomen in de (niet formeel vervallen, maar verlengde) NTA 7909 uit 2003 is 0.44 voor zowel een droge als een natte conditie. De advieswaarde wordt dus zowel in de droge als de natte meetsituatie ruim gehaald. De stroefheid in natte toestand is zelf iets hoger dan in droge, hetgeen mogelijk verklaard kan worden uit een sealingeffect; de meetvoetjes "zulgen" zich in enige mate vast middels de waterfilm, hetgeen een remmend effect heeft op de voorwaartse beweging van het toestel. De richtlijn beveelt een maximaal verschil aan van 50% tussen de droge en de natte toestand van een vloermateriaal. Hieraan voldoen de tegels dus ook.

Op verzoek van verzekerde hebben wij ook de stroefheid in droge toestand gemeten van de nieuwe tegels naast het recreatiebassin, omdat het doelgroepenbad hiervoor niet meer beschikbaar was. De gemiddelde waarden kwamen hier in de lengterichting uit op 0.68 en in de dwarsrichting op 0.67. Beide liggen daarmee, zoals ook verwacht, hoger dan die van de oude tegels. Desondanks glijden badgasten zelfs ook wel uit op de nieuwe tegels, aldus de heer Dieleman. De onderstaande foto toont de tweede meetplaats:

meetplaats "nieuwe" tegels

Conclusie

Het vakgebied 'stroefheidsmetingen' is nog volop in ontwikkeling en is vooralsnog niet al te overzichtelijk. In Nederland houden verschillende instanties zich bezig met het opstellen van adviezen inzake stroefheid, zoals het Normalisatie Instituut (NNI) en het kenniscentrum CROW. Een citaat uit de CROW publicatie 'Infoblad 968':

"De universele, ideale, proef voor alle omstandigheden bestaat echter niet. De werkelijkheid is namelijk te complex en elke proef simplificeert die werkelijkheid op zijn eigen wijze. Alle proeven hebben dus hun voor- en nadelen en een bepaald, beperkt, representativiteitsgebied. Op Europees niveau wordt al decennia gewerkt aan standaardisatie en de verwachting is dat dit proces binnen afzienbare tijd tot een einde komt met de presentatie van een meet- en beoordelingsnorm."

De stroefheid van beide tegelsoorten voldoet aan de richtlijn NTA 7909 en verschilt onderling slechts in een geringe mate. Bovendien bevond wederpartij zich nog op de "oude" tegels. Het ongeval was dus, zoals wel vaker gebeurt, geen gevolg van een stroefheidsverschil dat de gebruiker ervaart als deze van het ene – stroevare – vloerveld op een minder stroef gedeelte stapt. Bovendien is het verschil tussen de beide tegelsoorten hiervoor te klein.

Voortgang

Wij vertrouwen erop u met de uitgevoerde metingen naar behoren van dienst te zijn geweest.